

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

до законопроекту згідно зі статтею 27 Бюджетного кодексу України

1. Назва законопроекту

«Про внесення змін до статті 193 Податкового кодексу України щодо зменшення розміру ставки податку на додану вартість», внесений народним депутатом України Володіною Д. А. (реєстр. № 2757-1 від 30.01.2020) (далі – законопроект).

2. Завдання законопроекту

Відповідно до пояснювальної записки завданням законопроекту є внесення змін до підпункту а) пункту 193.1 статті 193 Податкового кодексу України (далі – Кодекс) щодо поступового зменшення з 1 січня 2021 року ставки податку на додану вартість з 20 % до 15 % до 2025 року для досягнення збалансованості надходжень коштів до бюджету та стимулювання внутрішнього споживання, наслідком якого стане зниження цін для кінцевого споживача.

3. Оцінка впливу на показники бюджетів

Реалізація положень цього законопроекту призведе до зменшення надходжень з податку на додану вартість.

4. Вартісна величина впливу на показники бюджетів

Відповідно до пояснювальної записки та додатку до законопроекту (лист Університету Державної фіскальної служби України від 29.01.2020 № 181/91-91-01-10) втрати бюджету у 2021 році згідно з прогнозом можуть становити 11,0 млрд грн, у 2022 – 21,5 млрд грн, у 2023 – 31,1 млрд грн, у 2024 – 40,3 млрд грн, у 2025 – 49,0 млрд грн. Таким чином, за весь період зниження ставки податку на додану вартість втрати бюджету можуть становити близько 153,0 млрд гривень.

Однак частина втрат від зменшення ставки податку на додану вартість може бути компенсована через імовірне зростання податкових надходжень та надходжень ЄСВ у загальній сумі 78 млрд грн унаслідок стимулювання споживчого попиту (мультиплікативного впливу на ВВП).

Тобто, за даними розробника та за таких обставин втрати бюджету від зменшення ставки протягом 5 років становитимуть 75 млрд гривень.

5. Пропозиції щодо можливостей фінансового забезпечення у відповідному бюджетному періоді законопроекту у разі його прийняття

Пропозиції щодо покриття недонадходжень бюджету у наступному бюджетному періоді відсутні.

6. Пропозиції щодо відповідності законам, що регулюють бюджетні відносини

Відповідно до статті 27 Бюджетного кодексу Закони України або їх окремі положення, які впливають на показники бюджету (зменшують надходження бюджету та/або збільшують витрати бюджету) і приймаються:

не пізніше 15 липня року, що передує плановому, вводяться в дію не раніше початку планового бюджетного періоду;

після 15 липня року, що передує плановому, вводяться в дію не раніше початку бюджетного періоду, що настає за плановим.

7. Пропозиції щодо розгляду законопроекту

Законопроектом пропонується зменшити ставку податку на додану вартість у 2021 році до 19%, у 2022 році до 18%, у 2023 році до 17%, у 2024 до 16 %, у 2025 році до 15 %.

Слід зазначити, що діюча на сьогодні ставка податку на додану вартість у розмірі 20 %, передбачена Кодексом, не суперечить середньоєвропейському рівню (15-27%) та є економічно обґрунтованою і найбільш оптимальною.

Разом з тим, слід звернути увагу на те, що податок на додану вартість є найбільш вагомим джерелом надходження доходів до Державного бюджету України, забезпечуючи більше 40 % усіх податкових надходжень, а тому прийняттю рішення щодо зменшення ставки податку на додану вартість мають передувати відповідні економічні розрахунки щодо розміру ставки податку на додану вартість та наслідків впливу на бюджет, в разі її зменшення.

Крім того, розмір ставки податку на додану вартість не впливає на зниження цін для кінцевого споживача, оскільки в умовах ринкової економіки ціни визначаються з урахуванням попиту і пропозиції. До того ж, цей податок виконує функцію перерозподілу доходів громадян – хто більше придбаває товарів, той більше сплачує податок на додану вартість.

Поряд із прямими втратами доходів бюджету від зниження ставки податку на додану вартість, які можуть становити 153, 0 млрд грн прямих втрат за весь період зниження ставки податку на додану вартість, буде існувати перехідний період зниження ставки на 1 % кожного року для бюджетного відшкодування. Зокрема, у першому кварталі року з моменту застосування зниженої ставки з бюджету буде здійснюватися відшкодування сум податку, заявлених до відшкодування за звітні місяці попереднього року та визначених за ставкою 20 %. При цьому, лише у січні за результатами декларування за грудень попереднього року сплата податку до бюджету відбуватиметься за ставкою 20 %.

Тобто, в перший рік застосування зниженої ставки 19 % слід враховувати додаткові втрати бюджету, які розрахунково можуть становити близько 1 млрд гривень.

До того ж, перспективи отримання позитивного ефекту від запропонованого законопроектом зниження ставки податку на додану вартість для зниження цін на товари/послуги, на внутрішнє виробництво, зростання валового внутрішнього продукту, а також збільшення залучення в обіг коштів у суб'єктів економічної діяльності, як це зазначено в пояснювальній записці до законопроекту, можуть не компенсувати втрат доходів державного бюджету з моменту зниження ставки податку на додану вартість.

Тому, на думку Мінфіну, в контексті бюджетної збалансованості зменшення ставки податку на додану вартість має розглядатись разом із скасуванням ряду податкових пільг та знаходження відповідних компенсаторів втрат бюджету для забезпечення надходження до бюджету коштів, достатніх для задоволення таких державних потреб, як гарантування економічної безпеки, підтримка незахищених верств населення, розвиток науки, освіти, культури, зростання суспільного добробуту громадян.

Ураховуючи зазначене, проєкт Закону України «Про внесення змін до статті 193 Податкового кодексу України щодо зменшення розміру ставки податку на додану вартість», внесений народним депутатом України Володіною Д. А. (реєстр. № 2757-1 від 30.01.2020), не підтримується.

**Заступник Міністра
фінансів України**

Павло ХОДАКОВСЬКИЙ